

Motion. Systematisk Peer-support för hivpositiva i Skåne

Ordförandens förslag

Hälsö- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med motionssvaret.

Sammanfattning

Henrik Fritzö (S) och Anna-Lena Högérud (S) har i en motion föreslagit att Region Skåne inför systematiserad Peer-support för hivpositiva i samverkan med lämpliga patientföreningar.

I ärendet finns följande dokument:

1. Motionssvar 2021-11-26
2. Motion 2021-06-02

Överväganden

Socialdemokraterna föreslår i en motion att Region Skåne inför systematiserad peer-support för hivpositiva i samverkan med lämpliga patientföreningar.

Som framgår av motionen är peer-support, som på svenska närmast kan översättas till kamratstöd, ett sätt att arbeta hälsofrämjande och mildra psykosociala effekter. Det innebär att personer som har gått eller går igenom liknande erfarenheter träffas och interagerar under strukturerade former, som ett sätt att bryta stigma, dela med sig av erfarenheter samt få psykiskt och socialt stöd.

Peer-support och psykisk ohälsa

I Region Skåne har psykiatri och Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Skåne (NSPH) i flera år samarbetat kring peer-support och från och med 2022 finns ett idéburet partnerskap (IOP) med psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden där en del handlar om peer – support. Förvaltning psykiatri-, habilitering- och hjälpmedel har anställda peer-supporters som utbildats av NSPH.

Cirka en tredjedel av Skånes kommuner hade år 2018 personer anställda utifrån egen erfarenhet av psykisk ohälsa. 16 % av kommunerna arbetade utifrån någon specifik metod som exempelvis peer-support. Flera privata vårdgivare har eller har haft anställda med egen erfarenhet, ibland benämnda peer-support, ibland brukarspecialister.

Modellen uppfattas bidra till ett personcentrerat arbetssätt, men det finns också utmaningar som t ex hur länge en person kan ha kvar patientperspektivet när man blir en del av personalgruppen?

Peer-support och personer med hiv

Det finns internationell erfarenhet av peer-support för personer med hiv i samverkan med hälso – och sjukvården, men inte i Sverige.

Av motionen framgår att när det gäller målgruppen personer med hiv arbetar organisationen Positiva gruppen med peer-support. Enligt Positiva gruppen innebär systematiserad peer-support att samtliga personer som diagnosticeras eller som redan lever med hiv, genom infektionsklinikerna, får information och vetskap om att peer-support existerar och kunskap om dess potentiella positiva effekter. Systematiserad syftar på att peer-support informeras om och erbjuds genomgående till alla som lever med hiv.

Som en del av underlaget till motionssvaret har infektionsklinikerna i Skåne tillfrågats om sin syn på peer-support till personer med hiv. Svar har kommit från SUS och Helsingborg.

De ser positivt på initiativet och instämmer i att peer support kan vara viktigt för en del hivpositiva personer. Sedan många år har man från infektionsklinikerna hänvisat till Positiva gruppens verksamhet. Man ger kontaktuppgifter/visitkort. Läkare, sköterskan eller kuratorn informerar om verksamheten. Det är sedan upp till var och en att kontakta stödgrupperna och ta del av de stödfunktioner som de erbjuder.

Erfarenheten från infektionsklinikerna är att endast ett begränsat antal patienter är intresserade. Många som smittas med hiv vill hålla det inom familjen eller en nära krets av närstående utan att blanda in utomstående. Det kan t ex handla om en rädsla för att vara öppen med sin hiv-diagnos till personer utanför vården som kanske inte har tystnadsplikt.

HIV-ansvariga på SUS ser inte i nuläget något behov av att bli mera proaktiva än vad som nu är fallet. Från Helsingborg betonar man vissa hinder. Det gäller ovan nämnda sekretessproblematik. Det handlar också om att patientgruppen är heterogen och har förvärvat hiv på olika sätt och har mycket olika bakgrund.

Att på olika sätt stödja patienter i att leva med sin sjukdom är viktigt på många

sätt. Peer-support är etablerat inom psykiatrin i Region Skåne och inom hiv-vården informeras patienterna om det stöd via peer-support som Positiva gruppen erbjuder.

Peer-support bidrar till ett personcentrerat arbetssätt men det finns också utmaningar. Peer-support är en modell för att ge patienter stöd av personer med egen erfarenhet av aktuellt hälsoproblem.

Personcentrerat arbetssätt är ett av insatsområdena i arbetet med Framtidens hälsosystem.

Om och i så fall hur Region Skåne ska arbeta med peer-support bör utvecklas inom ramen för arbetet med personcentrerade arbetssätt för att få ett helhetsperspektiv.

Strukturerat arbete med peer-support innebär att det behövs ställningstagande till modell, vilka som är involverade, kvalitetssäkring, utbildning/kompetens hos peer-supporters, finansiering mm. Det behöver finnas en helhetssyn kring vilka förutsättningar som gäller. Utvecklingen behöver ske inom arbetet med framtidens hälsosystems och gemensam struktur för personcentrering och delaktighet.

Motionen anses mot bakgrund av ovanstående som besvarad.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör